

Inspectie jaarrond beschermde nesten

VanderHelm Milieubeheer B.V.
Nobelsingel 2
2652 XA Berkel en Rodenrijs

Aan: Gemeente Pijnacker-Nootdorp
t.a.v.: 20170971
Van: VanderHelm Milieubeheer B.V.
Behandeld door: F.V. van der Lans
Datum: 15-12-2017
Betreft: Inspectie jaarrond beschermde nesten plas van Buijsen

T 010 249 24 60
F 010 249 24 70
I www.vdhelm.nl
E info@vdhelm.nl

BIC RABONL2U
IBAN NL56 RABO 0354 4306 45
A.K. 27233428
B.T.W. nr. NL8079.90.000.B01

VanderHelm Milieubeheer B.V. heeft opdracht gekregen voor het uitvoeren van een inspectie naar de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten categorie 1 t/m 5 van vogels ter plaatse van Keizershof deelgebied 2 (plas van Buijsen).

Aanleiding

Aanleiding tot de inspectie jaarrond beschermde nesten is de voorgenomen herinrichting van het gebied en de mogelijke risico's met betrekking tot de Wet natuurbescherming en de verkregen ontheffing tijdelijke natuur (Besluit FF/75C/2014/0543.toek.bl), waar mogelijk verplichtingen uitkomen. Tijdens de inspectie van 22-08-2017 (VanderHelm Milieubeheer BV, ecologische inspectie tijdelijke natuur en Wet Natuurbescherming Keizershof deelgebied 2) wordt gesteld, dat jaarrond beschermde nesten categorie 1 t/m 4 van buizerd, sperwer en ransuil aanwezig (kunnen) zijn. Een vervolgonderzoek naar bovengenoemde soorten is aanbevolen door VanderHelm Milieubeheer B.V. op onderstaande wijze:

“Inspectie jaarrond beschermde nesten In de bomen aan de westoever van de plas kunnen nesten van de buizerd, sperwer en de ransuil aanwezig zijn. In de winter van 2017 wordt als er geen bladeren meer aan de bomen zitten, een inspectie uitgevoerd naar de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten. Indien nesten worden aangetroffen en de bomen worden gekapt, of als vogels verstoord kunnen raken door de werkzaamheden, is het uitvoeren van een soortgericht onderzoek noodzakelijk.

Soortgericht onderzoek buizerd en sperwer (optioneel) Mogelijk blijkt uit de inspectie dat in het projectgebied mogelijk jaarrond beschermde nesten van de juridisch zwaarder beschermde buizerd en sperwer aanwezig zijn. Om de aanwezigheid van de buizerd en de sperwer aan te tonen of te kunnen uitsluiten is het uitvoeren van een soortgericht onderzoek naar deze soorten noodzakelijk”.

Doelstelling

Doel van de inspectie jaarrond beschermde nesten is te bepalen of in het terrein jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn. Vervolgens kan worden bepaald of gewerkt kan worden conform de Wet natuurbescherming en het afgegeven besluit tijdelijke natuur of dat vervolgstappen noodzakelijk zijn.

Projectgebied

Het projectgebied bestaat uit de plas van Buijsen inclusief de oevers en het oostelijke veld, dat al deels is voorbelast. Op de westoever van de plas staan diverse grote bomen met een dichte onderbegroeiing. De oost- en zuidoever bestaan uit riet- en moerasland met op diverse plaatsen wilgenopslag. De noordelijke oever heeft het meest open karakter waar een smalle rietkraag het water van een vrij droge verruigde oever scheidt. Hier staat tevens een rij knotwilgen. Het projectgebied is op onderstaande kaart (afbeelding 1) weergegeven.

Afbeelding 1: Projectgebied begrensd met rode lijn. bron: GoogleMaps

Voorgenomen werkzaamheden

De directe omgeving van de plas van Buijzen wordt de komende jaren ingericht voor woningbouw. Op de oevers van de plas van Buijzen zullen ook woningen verrijzen. Alleen de westelijke oever, waar de meeste bomen staan, blijft min of meer ongewijzigd. Een tekening van het verkavelingsplan is opgenomen als bijlage 2.

Methode

Op 1 december 2017 is een ecologische inspectie naar jaarrond beschermde nesten uitgevoerd ter plaatse van de plas van Buijzen (deelgebied 2 Keijzershof) te Pijnacker, in het gebied dat is weergegeven op de kaart in afbeelding 1. De methode bestond uit het minutieus inspecteren van alle bomen in het projectgebied op de aanwezigheid van hollen, nestkasten en nesten, die door vogels gebruikt kunnen worden. Aangezien de loofbomen hun blad al hebben laten vallen, was het zicht op de stam en de kroon uitstekend. Van een afstandje is goed te zien of er grote nesten in de boom zitten en van dichtbij zijn de stam en de takken op hollen geïnspecteerd. Iedere mogelijke geschikte locatie voor een jaarrond beschermd nest (hollen, nestkasten, nesten) is gefotografeerd met de telefoon. Bovendien is de GPS-locatie met de telefoon bepaald. Dit is ongeveer tot op 8 meter nauwkeurig en meer indicatief.

Tabel 1: gegevens veldbezoek

Datum	Activiteit	Soortgroep	Tijdstip (vanaf)	Uitvoerende(n)
01-12-2017	Veldbezoek	Vogels	9.00 uur	F. van der Lans

Tabel 2: Weersomstandigheden*

Datum	Temperatuur (°C)		Overheersende windrichting -kracht (Bft)	Bewolking	Neerslag (mm)
	Min.	Max.			
01-12-2017	-4,0	3,9	NNO 2	Half bewolkt	0,0

* Weersomstandigheden ter plaatse van weerstation Rotterdam (bron: KNMI)

Resultaten locatiebezoek

Op basis van de veldinspectie zijn de volgende jaarrond beschermde nesten vastgesteld:

- 3 bomen met spechtenholen van zowel grote bonte specht als groene specht (categorie 5).
- 1 boom met een oud eksternest, een nest uit 2017 (categorie 5). De ekster bouwt in 2018 een nieuw nest;
- 4 bomen met nestkasten van recente datum. De nestkasten zijn in principe bestemd voor de koolmees, maar soms is de opening groter gemaakt door spechten en daarom minder geschikt voor koolmezen (categorie 5). De nestkasten zien er vrij nieuw uit en hebben mogelijk nog niet gediend als broedplaats van vogels met een jaarrond beschermd nest.

Alle jaarrond beschermde nesten (zie tabel 1) bevinden zich in de oudere bomen (vnl schietwilgen) aan de westkant van de plas van Buijsen. Aan de zuid-, noord-, en oostoever van de plas zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen.

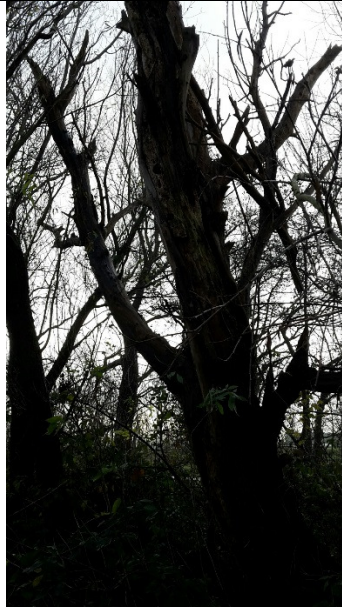
Tabel 3. Vastgestelde jaarrond beschermde nesten aan de plas van Buijsen

Soort nest	Locatie (GPS telefoon, 8 meter nauwkeurig)	Foto
Nestkast, opening groter gemaakt door specht	52.005260, 4.432204	
Twee nestholen van groene specht in dode wilg op circa 1,5 meter hoogte	52.005201, 4.431956	

<p>Eksternest uit 2017 op circa 15 meter hoogte in schietwilg. Tevens hollen van grote bonte specht in deze boom aanwezig.</p>	<p>52.004344, 4.433808</p>	
<p>Nestkast, type koolmees</p>	<p>52.004540, 4.433428</p>	
<p>Nestkast, type koolmees, nieuw.</p>	<p>52.004823, 4.432777</p>	

<p>Nestkast, type koolmees. Bodem niet geheel intact.</p>	<p>52.004683, 4.433147</p>	
<p>Boom met meerdere holen van de grote bonte specht</p>	<p>52.004245, 4.433548</p>	

Tijdens de veldinspectie zijn de volgende vogelsoorten uit de categorie jaarrond beschermd nesten categorie 1- 5 waargenomen: buizerd, ekster, grote bonte specht, boomkruiper, koolmees, pimpelmees. Daarnaast zijn wilde eend, smient, slobbeend, kuifeend, aalscholver, meerkoet, waterhoen, houtsnip, tijtjaf, roodborst, winterkoning en houtduif waargenomen tijdens het veldbezoek. Tijdens het veldbezoek zijn geen broedende vogels waargenomen, maar wilde eend, meerkoet, waterhoen, boomkruiper, ekster, koolmees en grote bonte specht hebben nu al hun territorium bezet en zullen vanaf begin maart gaan nestelen in het projectgebied. In het voorjaar komen daar nog enkele vogelsoorten bij, die in Afrika overwinterd hebben.

Er zijn jaarrond beschermde nesten vastgesteld van de ekster, groene specht en grote bonte specht. In de nestkasten kunnen koolmees en pimpelmees tot broeden komen. Oude spechtenholen en door spechten verbouwde nestkasten zijn geschikt als nestplaats voor de spreeuw. De boomkruiper broedt vermoedelijk in het gebied. Deze soort betreft broedplaatsen achter losse schors, of in een scheur in een boom. Het oude eksternest is komend voorjaar geschikt voor de ransuil, maar tijdens de inspectie jaarrond beschermde nesten zijn geen ransuilen waargenomen in het gebied. De afgelopen jaren zijn geen broedende ransuilen of ransuilen met jongen waargenomen bij de plas van Buijsen (*Bron: PYPY160491 gemeentebrede quickscan 2011 t/m 2016*). De dichtstbijzijnde ransuilen broedplaats bevond zich in 2017 aan de Hoogseweg, 1400 meter naar het oosten. Een paartje buizerds is aanwezig, maar heeft geen nest. Het nest van de buizerd bevindt zich 400 meter naar het zuidwesten (*Bron: PYPY160491 gemeentebrede quickscan 2011 t/m 2016*). De sperwer is nog helemaal niet broedend

vastgesteld in de buurt van de plas van Buijsen (*Bron: PYPY160491 gemeentebrede quickscan 2011 t/m 2016*).

De ijsvogel is niet waargenomen tijdens het veldbezoek en tevens zijn geen geschikte nestplaatsen voor deze soort aangetroffen. De plas van Buijsen lijkt geen optimaal habitat voor ijsvogels te zijn; afwezigheid van fuut en dodaars, maar aanwezigheid van aalscholvers wijst erop, dat voornamelijk vissen van groot formaat aanwezig zijn in de plas. De voedselsituatie is daarmee mogelijk minder geschikt voor de ijsvogel. Bovendien is de plas minder geschikt voor ijsvogels vanwege het ontbreken van ondiepe delen en smalle watergangen, waar de ijsvogels meer kans maken hun vis te bemachtigen. Tot slot ontbreekt iedere vorm van broedgelegenheid, zoals een steile oever of omgevallen bomen met kluit.

Voor oeverzwaluwen is in de huidige situatie potentieel geschikt habitat aanwezig. Het voormalig gronddepot aan de Europalaan en de voorbelasting ten zuiden van de plas van Buijsen kan direct geschikt worden voor oeverzwaluwen wanneer door afgraven in de periode april – augustus een steile wand ontstaat.

Toetsing aan wetgeving

Jaarrond beschermde nesten categorie 5 (voldoende alternatief)

Tijdens de veldinspectie zijn enkel jaarrond beschermde nesten van vogels uit categorie 5 vastgesteld. Van ekster, grote bonte specht, groene specht, boomkruiper en koolmees zijn nesten aanwezig. Jaarrond beschermde nesten zijn nesten van vogels die hier jaarrond gebruik van maken of jaarlijks terugkeren naar hetzelfde nest.

Deze nesten zijn jaarrond beschermd, middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming, dus ook als het nest niet in gebruik is om te broeden.

Voor jaarrond beschermde nesten uit categorie 5 geldt echter dat als in de omgeving voldoende alternatief aanwezig is, de nesten een gelijke beschermingsstatus hebben als niet-jaarrond beschermde nesten. In dit geval is voor alle aanwezige en te verwachten soorten voldoende alternatief in de omgeving en geldt de bescherming alleen wanneer een broedgeval aanwezig is. Daarnaast blijven de bomen op de westoever waar zich de nesten bevinden behouden.

Niet-jaarrond beschermde nesten (algemene broedvogels)

In het projectgebied worden niet-jaarrond beschermde nesten van vogels als de houtduif, wilde eend, meerkoet, waterhoen verwacht. De nesten en functionele leefomgeving van deze soorten zijn beschermd middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. In artikel 3.1, lid 1 is opgenomen dat het verboden is opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen. Onder lid 3, is onder andere opgenomen dat het verboden is om opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. Onder lid 4 is opgenomen dat het verboden is vogels opzettelijk te storen. Lid 5 geeft aan dat lid 4 niet van toepassing is indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Door de werkzaamheden kunnen nesten worden vernield en kunnen eieren en individuen worden beschadigd of doden. Dit betreft een overtreding van artikel 3.1. De periode dat de meeste kans is op de aanwezigheid van vogelnesten in het voorjaar en de zomer. Als in deze gevoelige periode wordt gewerkt dient rekening te worden gehouden met broedvogels en moeten eventueel maatregelen worden genomen om het doden van vogels en vernieling en beschadiging van nesten en eieren te voorkomen.

Conclusie en aanbevelingen

Op basis van de inspectie jaarrond beschermde nesten kan de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van vogels uit categorie 1 t/m 4 (buizerd, sperwer en ransuil) worden uitgesloten. Een soortgericht onderzoek naar deze soorten in het voorjaar van 2018 is dan ook niet noodzakelijk. Vogels uit categorie 5 en algemene broedvogels broeden wel in het projectgebied. Hieronder zijn de te nemen vervolgstappen weergegeven met betrekking tot de aanwezige nesten van vogels uit categorie 5 en algemene broedvogels.

Soort met nest- en rustplaats	Broedvogel	Vervolgstappen en te nemen maatregelen
Ekster Boomkruiper Grote bonte specht Groene specht, Koolmees, Pimpelmees Spreeuw (categorie 5; voldoende alternatief) en algemene broedvogels	Aangetoond/ verwacht	De werkzaamheden in de winter buiten het broedseizoen uitvoeren. Indien de werkzaamheden in het voorjaar en/of de zomer moeten worden uitgevoerd dient het projectgebied en de directe omgeving ('invloedsfeer van de werkzaamheden') voorafgaand aan de werkzaamheden te worden gecontroleerd op broedvogels. Indien broedende vogels aanwezig zijn dient door een deskundig ecooloog te worden bepaald of de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder overtreding van de Wet natuurbescherming.
Oeverwaluw (categorie 5)	Niet	Voorkomen moet worden dat in de periode april tot augustus binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden grondhopen met steile hellingen aanwezig zijn waarin oeverzwaluwen kunnen gaan broeden.

De volgende maatregelen worden aanbevolen om vestiging van soorten te bewerkstelling zodat de biodiversiteit van het gebied toeneemt.

Soort	Broedvogel	Vervolgstappen en te nemen maatregelen
Pimpelmees	Waarschijnlijk	Nestkasten op maat voor pimpelmees ophangen
Ijsvogel	Niet	Aanleggen van een ijsvogelwand
Oeverwaluw	Niet	Aanleggen oeverwaluwwand.

Interpretatie Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden. De interpretatie van de wet, de werkwijze en procedure van de provincies zullen in de loop van 2017 worden gespecificeerd. Op basis van jurisprudentie zal blijken op welke wijze de wet dient te worden geïnterpreteerd. Bij de toetsing van de werkzaamheden aan de Wet natuurbescherming is in onderhavige ecologische veldinspectie uitgegaan van de interpretatie en werkwijze zoals deze werd gehanteerd door Rijksdienst voor Ondernemend Nederland onder de Flora- en faunawet en informatie die vrij komt via provincies, omgevingsdiensten en Netwerk Groene Bureaus.

Tenslotte wordt opgemerkt dat de handhavende taak uiteindelijk bij het bevoegd gezag ligt. Aanbevolen wordt onderhavige rapportage ter beoordeling aan het bevoegd gezag voor te leggen.

KWALITEITSBORGING

VanderHelm Milieubeheer B.V. is lid van het 'Netwerk Groene Bureaus (NGB) - Brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging'. De werkzaamheden die door VanderHelm Milieubeheer B.V. worden uitgevoerd zijn gebaseerd op het door de NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). VanderHelm Milieubeheer B.V. is VCA** (versie 2008/05) gecertificeerd. Onderhavig project wordt uitgevoerd in overeenstemming met het kwaliteitssysteem van VanderHelm Milieubeheer B.V. Dit kwaliteitssysteem is gecertificeerd conform de norm ISO 9001:2008.

TOT SLOT

Kwaliteit waarborgt tevredenheid en daarom vinden wij het belangrijk om te weten of u tevreden bent over onze diensten en producten. Wij stellen het dan ook zeer op prijs indien u op- en/of aanmerkingen heeft, dat u deze aan ons kenbaar maakt.

Indien u nog vragen heeft naar aanleiding van het onderzoek en eventuele vervolgacties zijn wij graag bereid een nadere toelichting te geven. Hierover kunt u contact opnemen met mevr. M. Kortlever-Boer. Dit briefrapport wordt, tenzij anders door u aangegeven, niet verzonden aan derden. Dit briefrapport mag, na kennisgeving aan VanderHelm Milieubeheer B.V., uitsluitend in haar geheel worden vermenigvuldigd of aan derden verstrekt. Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn geweest.

Met vriendelijke groeten,
VanderHelm Milieubeheer B.V.

Gecontroleerd door:

Mevr. M. Kortlever-Boer MSc.

Vrijgegeven door:

Dhr. ing. A.A. Heijboer

Bijlagen:

1. Locatie jaarrond beschermde nesten categorie 5 projectgebied
2. Verkavelingsplan

**BIJLAGE 1 LOCATIES JAARROND BESCHERMDE NESTEN (CATEGORIE 5)
PROJECTGEBIED**

BIJLAGE 2 VERKAVELINGSPLAN

